

Mannen ONDER HET MES

Cosmetische ingrepen is de afgelopen maanden een hoop gezegd en geschreven.

Maar in hoeverre laten mannen eigenlijk aan hun lichaam sleutelen? En waarom?

'Ik was die wallen onder mijn ogen helemaal zat. Het zag er niet uit, vond ik. Kijk, zo'n Van Mierlo, die heeft ook wallen, maar die zijn tenminste een beetje gevuld. Bij mijn hing het allemaal slap naar beneden.' De 59-jarige Richard liet een half jaar geleden in een privékliniek zijn oogleden liften en zijn wallen weghalen, een grapje dat hem 7000 euro kostte. Maar spijt heeft hij beslist niet. 'Mensen zeiden vaak dat ik er moe uitzag, ze vroegen of het wel goed met me ging. Dat knaagde aan mijn zelfvertrouwen. Met een bril kon ik mijn wallen nog enigszins camoufleren, maar ja, die bril durfde ik in gezelschap dus niet meer af te zetten. Het is niet leuk om steeds te horen dat je er zo slecht uitziet.'

Ook René, 45 jaar, ging onder het mes. Hij was in twee jaar tijd ruim vijftig kilo afgevalen en zeulde een hoop overtollige huid met zich mee. Daar kreeg hij genoeg van. 'Ik moest altijd broeken kopen die drie maten te groot waren. Dat werd ik zat. Die vellen zaten me echt in de weg.' Hij onderging een bodylift, waarbij ruim vier kilo huid van zijn buik en rug werd weggesneden. Van zijn borst werd bovendien een halve kilo vet weggezogen. Een hele verbetering, vindt hij zelf. Hij kan weer leuke broeken aan, loopt hard en kan weer stoeien met zijn kleinzoon.

Richard en René zijn niet de enige mannen die aan zichzelf hebben laten sleutelen. Hoewel landelijke cijfers ontbreken, lijkt het erop alsof mannen de weg naar de cosmetische kliniek steeds beter weten te vinden. Van de patiënten die in de klinieken van plastisch chirurg Martin Janssen over de vloer komen, is nu tegen de 20 procent man. Hij verwacht dat dat aantal alleen maar zal toenemen. 'Je ziet tegenwoordig ook mannen van 40, 50 met een beugel rondlopen. Dat vinden we allemaal volstrekt normaal, want oei, een paar scheve tandjes, dat moeten we niet hebben. Ik denk dat ook cosmetische ingrepen bij mannen steeds meer geaccepteerd zullen worden, zeker nu de bevolking vergrijsst. Mannen willen er ook op hogere leeftijd goed uit blijven zien.'

Zelf heeft hij ook het nodige laten doen. De haren op zijn buik en rug zijn gelaserd, met botox gaat hij de frons tussen zijn wenkbrauwen te lijf, en ook bij zijn neus, in zijn lippen en zijn voorhoofd zijn al eens opvulmiddelen ingespoten. Maar niet elke man ziet het zitten om aan zichzelf te laten sleutelen. Berend van der Lei bijvoorbeeld, hoogleraar plastische chirurgie aan het Universitair Medisch Centrum Groningen, zal dat niet gauw doen. 'Waarom zou ik? Mijn vader van 75 ziet er prima uit voor zijn leeftijd. Als ik zó oud mag worden, vind ik het best. Voor mij is de kwaliteit van leven veel belangrijker dan al dat uiterlijk vertoon.'

De meeste mannen die een cosmetische kliniek binnenstappen, zijn de 40 al gepasseerd. Ze komen vaak voor een ooglidcorrectie, is de ervaring van Janssen en Van der Lei. 'Bij een deel van de mannen is dat gewoon medisch noodzakelijk,' legt Van der Lei uit. 'Hun oogleden zakken en daardoor gaan ze slechter zien. Vroeger zaten zulke operaties in het ziekenfondspakket. Veel mannen die

nu voor een ooglidcorrectie naar een privékliniek komen, zouden voorheen in het ziekenhuis zijn behandeld. Dat verklaart deels waarom je in privéklinieken nu meer mannen ziet dan vroeger.'

Dermatoloog Peter Velthuis krijgt van mannen echter ook veel verzoeken om liposuctie, van de onderkin, de buik en de borst. Cosmetisch arts Fred Tjan ziet in zijn kliniek vooral mannen die de frons tussen hun wenkbrauwen of de plooi tussen mond en neus willen laten wegwerken. Ook kloppen mannen nogal eens bij privéklinieken aan voor haartransplantaties of laserbehandelingen. Maar daar heb je het wel zo'n beetje mee gehad, zegt Van der Lei. 'Er zijn maar heel weinig mannen die komen voor dingen als borst- of bilimplantaten. Terwijl de media het publiek juist het liefst dat soort spectaculaire zaken voorspiegelen.'

Het zijn heel normale mannen die om heel normale dingen vragen, wil hij maar zeggen. Helemaal geen zwakke, onzekere types en ook geen overdreven ijdelheiten. Ze hebben er alleen last van dat hun uiterlijk niet met hun innerlijk correspondeert. Dat zegt ook Tjan. 'Mensen kunnen nors of zorgelijk overkomen door de frons tussen hun ogen. Of ze zien er moe uit door de scherpe lijnen in hun gezicht. Anderen vragen dan: hé joh, is er wat? Terwijl zo iemand zich van geen kwaad bewust is.' Volgens Tjan, die overigens ook zijn eigen fronslijn weg heeft laten halen, wil 99 procent van de mannen er gewoon wat frisser uitzien, dat is alles. 'Als er in heel Nederland drie keer per jaar een hoekige kaaklijn wordt gemaakt, is het veel.'

Aha. Mannen laten dus hooguit aan zich sleutelen om er wat strakker uit te zien. En kennelijk wil maar een handjevol zich laten ombouwen tot een type à la Schwarzenegger. Dat is opmerkelijk. De afgelopen 25 jaar zijn figuren >

zoals Batman en Superman er namelijk alleen maar gespierder op geworden. Ook in reclames trekken voortdurend macho's aan ons voorbij. Neem nou die Bavariacommercial, waarin honderden klerenkasten van kerels een café binnenstormen. Spiegelen mannen zich dan helemaal niet aan zulke rolmodellen?

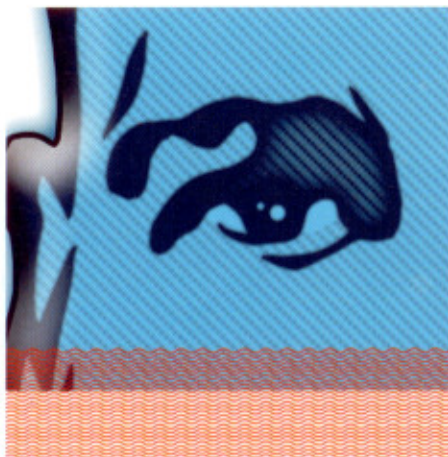
Dat is een lastige vraag. Onderzoek op dit gebied is niet eenduidig. Het ene onderzoek laat zien dat mannen depressiever en onzekerder worden als ze met plaatjes van rambo-achtige types worden geconfronteerd, in het andere onderzoek worden zulke effecten niet gevonden. Mannen zijn wel steeds meer met hun uiterlijk bezig. Nederlandse mannen geven tegenwoordig zelfs meer geld uit aan kleding en verzorgingsproducten dan vrouwen. Ook beult bijna een kwart van de Nederlandse mannen zich regelmatig af in de sportschool. Ze doen dus steeds meer hun best om er – in elk geval naar hun eigen maatstaven – goed uit te zien.

Maar dat wil nog niet zeggen dat ze zich spiegelen aan rolmodellen. 'Ik zie dat nooit bij ons in de kliniek,' zegt Tjan. 'Vrouwen komen nog weleens met foto's bij ons, om te laten zien: zo moet het worden. Dat doen mannen niet. Ze hebben niet echt een voorbeeld voor ogen; ze willen gewoon zichzelf blijven, alleen een beetje opgelapt.'

Mannen zullen ook niet gauw met elkaar praten over een cosmetische ingreep, zegt Martin Janssen. 'Als een vrouw na een borstvergroting op haar werk komt, wil ze van haar vrouwelijke collega's horen hoe zij het vinden. En die willen er alles over weten en er zelfs aan voelen. Een man die zijn buik strak heeft laten trekken, loopt daar niet mee te koop.'

Volgens Peter Velthuis vragen mannen dikwijls om wat radicalere behandelingen dan vrouwen. 'Ze willen niet te vaak hoeven terugkomen, niet te veel gepamperd worden. In een paar keer moet het goed zijn. Bij vrouwen kun je eindeloos doorgaan, die vinden dat heerlijk. Het zijn vaak types die zich graag laten verwennen en het prettig vinden om erover te praten. Ze vragen ook veel, bijvoorbeeld wat wij voor huidverzorging aanraden. Nou, daar hoor je mannen nooit over.'

Toch zijn sommige mannen (net als trouwens sommige vrouwen) door hun uiterlijk geob-

'Mannen hebben geen rolmodel voor ogen. Ze willen zichzelf blijven, alleen een beetje opgelapt'

seederd. Maar omdat voor mannen cosmetische ingrepen nog steeds een groter taboe zijn, is Velthuis bij zijn mannelijke klanten extra alert. 'Mannen moeten een hogere drempel nemen. Nemen ze die drempel toch, dan is de nood kennelijk hoog. We letten daarom bij mannen extra goed op of er geen psychiatrisch ziektebeeld achter zit.' Zo zouden zij kunnen lijden aan een body dysmorphic disorder, en bijvoorbeeld hun neus verfoeien terwijl daaraan niets merkwaardigs valt te ontdekken. Zulke mensen maak je niet gelukkig met een cosmetische ingreep. Pak je hun neus aan, dan komen ze geheid terug voor hun ogen. En heb je hun ogen gedaan, dan vinden ze weer dat er hoognodig iets aan hun oren moet gebeuren.

'Vroeger zat bij de helft van de mannen die hier kwamen toch wel een steekje los. Nu krijgen we steeds meer normale mannen, vooral uit de zakenwereld. Mannen die het "gemaakt" hebben en er warmpjes bij zitten. Voor hen is het heel gewoon om iets aan zichzelf te laten doen. Daaraan merk ik ook dat cosmetische ingrepen bij mannen steeds meer geaccepteerd worden.'

Betekent dit dat over twintig jaar net zoveel mannen als vrouwen de weg naar de cosmetische kliniek weten te vinden? 'Nee,' zegt Van der Lei beslist, 'vrouwen zullen altijd meer met hun uiterlijk bezig zijn dan mannen. Dat is evolutionair bepaald. Vrouwen moeten mooi en aantrekkelijk zijn om de beste

partner aan de haak te slaan, mannen moeten vooral hun nageslacht kunnen onderhouden. Ze moeten er wel sterk en krachtig uitzien, maar hun status is veel belangrijker. Ze zullen zich dus altijd meer bekommeren om hun bankrekening dan om hun uiterlijk.'

Toch zal er voor mannen wel iets veranderen, denkt hij. Al is het maar omdat vrouwen steeds meer gruwen van beharing. 'Vrouwen gaan haren steeds viezer vinden, dus moeten ze ook niets meer hebben van de haren die bij mannen op de rug of op de borst groeien. Dat heeft zijn weerslag op de jonge generatie. De jeugd van tegenwoordig scheert zich kaal. Ja, mannen dus ook.'

Velthuis denkt dat het voor mannen wel steeds gewoner wordt om naar de cosmetische kliniek te stappen. Bij de jongeren van nu worden – naast het gebit – ook steevast de flaporen gecorrigeerd. 'De grenzen schuiven steeds verder op. Er heerst ook een sterkere body-cultuur onder jongeren. Al die aandacht voor wasbordjes bij mannen, dat is echt iets van de nieuwste generatie. 45-plussers hebben nog duidelijk weerzin tegen cosmetische ingrepen, maar jongeren groeien ermee op. Ze weten niet beter.'

Zelf laat hij de rimpel tussen zijn ogen af en toe in de botox zetten. 'Dat is wel een beetje verslavend, moet ik bekennen. Als dat spul is uitgewerkt, komt die rimpel weer terug. En ik vond mezelf mooier zónder.' Ook heeft hij een peeling van zijn gezichtshuid ondergaan. 'We hebben tegenwoordig een apparaat waarmee je huidanalyses kunt maken. De foto's die dat ding neemt, zijn echt genadeloos. Ik ben me rot geschrokken toen ik de foto's van mijn eigen huid zag. Dus toen heb ik maar meteen zo'n peeling laten doen.'

Hij voelt zich behoorlijk onder druk staan van zijn omgeving. 'Ik hou regelmatig lezingen en dan komen er mensen naar me toe die doodleuk zeggen: "Nou, meneer, als ik u was, zou ik mijn ogen maar eens laten doen." Dan denk je: is het zó erg? En dan kijk ik in de spiegel en concludeer: ja, inderdaad, het hangt een beetje, misschien moet het maar eens. Maar ik vind het nogal wat om zo iets onder druk van de buitenwereld te doen. Het moet toch in de eerste plaats uit jezelf komen.' <

■ De naam Richard is gefingeerd